

Summary

The given article provides an account on the problem of didacticism within the baroque literature about miracle-working images of the Virgin Mary. Mnemonic and didactic images, performing their particular functions, are elaborated on the basis of categorization of the images of John of Damascus. Means of influence on the reader were defined through visual perception of iconic images, prayers, descriptions of multiple miracles, and depictions of historical events. Superideality of Virgin Mary's images is shown as an eternal example to follow and genuine way of salvation as well.

Keywords: Virgin Mary, didacticism, prayer, Basilian monks.

УДК 821.161.2“19”

Смаглій І. В.,
викладач,
Український державний
хіміко-технологічний університет
(Дніпропетровськ)

ЖІНКА-МИТЕЦЬ У ПОЕЗІЇ С. ЙОВЕНКО: КОНФЛІКТ ПОБУТУ І ТВОРЧОСТІ

Жіноча поезія 60–80-х років відзначається тематичним розмаїттям і психологічною складністю. До політичної цензури, кризи 90-х років, зубожіння редакцій і поетів як основних проблем жінок-митців додавалося упереджене ставлення до них, ігнорування їх видавництвами. Соціальне кліше, що думка поетки – це думка хатньої господині, пралі, куховарки, гальмувало жіночу творчість, яка, стаючи таким чином безперспективною і неприбутковою, змушена була замінитися іншим заняттям, “більш достойним” для радянської жінки. С. Йовенко як представниця цього покоління жінок-поеток мусила поєднувати творчу і побутову сфери, про що свідчить її біографія. Трансформація цих сфер авторською свідомістю репрезентувала поетичне осмислення конфлікту життя ліричної героїні.

У відгуках на першу збірку С. Йовенко “Голубе полум’я” Ю. Покальчук, Л. Скирда, П. Волинчук, розглядаючи поему “Ніоба”, одностайно наголошували на зображенні в ній сильних жіночих характерів: “розділи, так би мовити, емансипації навмисне скандальні в “Ніобі” [1]. О. Шарварок у статті “Гостріше бачимо і мир, і світ” торкається безпосередньо дилеми між поетесою і жінкою, що, на його думку, розв’язується позитивно [14]. Складнощі поєднання побутового і творчого планів ліричною героїнею С. Йовенко досліджено Л. Таран, яка наголошує на корисності побуту для героїні-поетки: “як прискіпливо вичитуємо житейські подробиці з-поміж віршованих рядків, наївно передбачаючи, що саме вони являють нам конкретно надзвичайні обставини, “кухня” несподівано наближає автора до нас, читачів, і оголена “домашність” якимось зігріває...” [12, 111]. Ю. Суровцев вважає, що зображення побуту в поезії С. Йовенко досягає прози життя на противагу втіленню романтичного в житті [11, 277].

У монографії “Концепція людини і світу у творчості С. Йовенко” Л. Кулакевич приділяє значну увагу образу поета у віршах С. Йовенко, зокрема торкається й теми жінки-поетки, наголошуючи на гостроті і неординарності зображення ліричної героїні. Аналізуючи проблему реалізації жінкою себе в мистецтві, Л. Кулакевич слушно виокремила кілька змістових рівнів. Розглядаючи поезії “Радість”, “Йдучи

на світло”, “Пісня на зорі”, авторка відзначає апелювання С. Йовенко до образу героїні-поетки, протестуючої “проти отупляючого дрібного домашнього клопоту” [7, 87]. Душевна колізія розриву між родиною і творчістю визначена Л. Кулакевич у віршах “І наяву, і уві сні”, “Про вічне”, емоційно-ідейний тон яких зумовлений акцентацією прагнення героїні до гармонічного поєднання своїх обов’язків.

Ідейно-художня вартість більшості поезій збірки вибраного “Любов і Смерть” (2010) С. Йовенко наразі залишається без належного поцінування, як і проблема образу жінки-митця. **Мета** розвідки – аналіз поезій збірки “Любов і Смерть” С. Йовенко для виявлення специфіки функціонування конфлікту побуту і творчості в поезії С. Йовенко, збагачення образу жінки-митця в контексті авторської самосвідомості.

У монографії Л. Кулакевич образ поета і пов’язані з ним проблеми осмислюються на матеріалі поезій “Синя птиця” і “Збав Боже вас любити поетес!”. Ці вірші у збірці вибраного “Любов і Смерть” розташовані поряд, що підтверджує спільність їх тематичного спрямування. Отже, слова П. Мовчана про те, що “Синя птиця” “є своєрідною естетичною програмою” С. Йовенко можна застосувати і до другого вірша [8, 105]. “Синя Птиця” в авторському переосмисленні С. Йовенко має інше семантичне забарвлення, ніж фольклорний образ Синього Птаха щастя. У назві твору закладено алегоричний образ жінки-поетки і зорієнтований на мотив трагічної несумісності її призначення як митця із її суспільними і господарськими обов’язками. Ставши дружиною, Синя Птиця не здатна утримувати сім’ю: “щоб ледащиця – / не ледащиця, / щоб господиня – / не господиня, а таке, казна-що” [5, 561]. Вона живе болями світу, не переймаючись ні оточенням, ні власним життям, що не відповідає суспільній моралі. Її пісні оточуючі називають “відьмачими”. Смерть Синьої Птиці від руки чоловіка звільняє її творчі сили. Отже, утверджується незнищенність поетичного слова. Протиставлення тлінного тіла і вічного слова наявне в поезіях С. Йовенко, починаючи від її першої збірки (“Останній монолог Жанни д’Арк”, “Співає Діана Петриненко”, “Поет і пекло. Крик”). Аналогічну інтерпретацію жінки-поетки знаходимо в поезії Ліни Костенко, зокрема в образі Марусі Чурай, з погляду матерів, які відмовляють своїх синів одружуватися на непридатній для побуту коханій. “– А було б тобі, парубче, / неньку слухати, / то й не відав би, синку, / горя-скрухи ти”, – говорить мати Тимоша, чоловіка Синьої Птиці [5, 562]. “Яку ж полегкість і яку розраду / внесе у хату пасмурниця та?” – запитує мати Гриця [6, 65]. Образ матері-берегині дому тут протиставляється образу жінки-митця, нежиттєздатної в побуті та господарстві.

Поезію “Збав Боже вас любити поетес!” можна інтерпретувати як критичне пародійне продовження порад матері юнакові. Саркастичний тон увиразнює образну систему відтворення побутового життя жінки-поетки, яка має “свавільний вогник в серці і в очах” [5, 564]. Ціннісні пріоритети ліричної героїні є перверзійними для суспільного устрою, тому їй залишається або асимілюватися з ним, або загинути. Неспроможність до компромісів найчастіше призводить героїнь С. Йовенко до трагічного фіналу:

Вам знехотя, з досади відповідь:
“З нічого, любий, витворила пісню...”
Та знайте: відьма в ній! Поки не пізно, –
на вогнище її!
Хай відповідь [5, 564].

Несумісність творчої і побутової площин життя героїні знаходить свою реалізацію в концепті муза-творець. За традиційним уявленням, музою є жінка, яка надихає, скеровує, вона скоріше інтелектуально-духовна, ніж матеріальна. Муза не пристосована до виконання господарських обов'язків, у неї інше призначення. С. Йовенко дотична до класичного розуміння музи. Вона розгортає образ жінки-натхнення, переносячи його із міфологічної в реалістичну площину за допомогою вічних образів (“Бранці – обранці любові”, “Еврідіка”). Авторське переосмислення пари Данте і Беатріче в мініциклі “Бранці – обранці любові” репрезентує два різні погляди. У Дантових очах Беатріче – образ, що веде його крізь життя, задовольняє його духовний потяг. Беатріче – ідеал, що протистоїть реальним жінкам, “самицям”, коханкам. Духовний зв'язок “мертвої ляльки” і “комедіанта” є джерелом творчості Данте, він є антитезою до плотського зв'язку з коханками. Об'єднання ідеального і тілесного для поета неможливе, отже, симбіоз музи і господині також не може знайти практичної інкарнації. Суголосним із цією тезою є монолог Беатріче, який підтверджує її непридатність до справжнього, побутового життя:

Моїм вустам заказані слова.
Я з ласки Вашої мовчу сторіччя.
А втім, промінна Ваша Беатріче –
лишень красива вигадка, дивак.
Я не люблю Вас. Я люблю любов,
Бо чом би не зробила Вас щасливим?
І захвату шалено-буйна злива
помалу вщухла б, остудивши кров [5, 240].

Проблема сумісності мистецького і життєво-побутового С. Йовенко пов'язана і з образом Евридіки (пара Орфей і Евридіка). Згідно з її авторським трактуванням, Орфей, лише втративши дружину, досягнув вершин співочої майстерності. У реалізації образу Евридіки акцентовано розмежування образу дружини до смерті і музи, ідеалу після її смерті: “Глянь, я сміюся, Орфею, – жива Еврідіка... / Пісні для мене не мали, поки жива” [5, 419].

Смислові константи поезії “Філософія і борщ” можна охарактеризувати словами Л. Кулакевич про те, що “авторка підводить до думки про неможливість поєднання ролей жінки-матері, жінки-господині і жінки-творця” [7, 89]. Дійсно, онтологічне функціонування цих образів настільки неоднозначне в поезії С. Йовенко, що самовіддача героїні одночасно сім'ї і поезії неможлива. Емоційно-смислове навантаження вірша “Філософія і борщ” репрезентує швидкий ритм життя жінки початку ХХІ сторіччя, яка повинна утримувати сім'ю, заробляючи гроші, бути зразковою дружиною і матір'ю, виконуючи хатні обов'язки і виховуючи дітей, і лише на третьому місці стоять потреби її власної душі, хобі, відпочинок. Для ліричної героїні С. Йовенко творчість є чимось більшим за хобі чи забавку. У

вірші “– Ви любите поезію?” мистецтво слова вивищується до метафізичного явища, до долі, від якої неможливо втекти. Зв'язок ліричного “я” і поезії ускладнюється сутністю другої, що неможлива без натхнення, яка то “до глухоти, бува, мовить”, то “усе назве по імені за мить, / спустошить, / приголомшить / і – болить...” [5, 46].

У поезії “Про вічне” (у збірці “Любов і Смерть” опублікована під назвою “Філософія і борщ”) зображено життя ліричної героїні як тріадний розрив: вона не може відпочити після повного робочого дня, бо

...Хатній у двері шкребеться клопіт –
борщ недоварений аж попискує.
Але влаштовують справжній допит
білий папір та ще самописка [5, 136].

Вибудовуючи буттєві характеристики свого світу, свідомість героїні вибудовує протиставлення Вічність – пельмені в авосьці, Гомер, Данте, Мікеланджело – борщ, Лавра – картопля. Отже, розкриваються константи конфлікту на зовнішньому і внутрішньому (чуттєвому, духовному) рівнях. Проблема вибору між покликом душі ліричної героїні, її обов'язками господині і посадою не знаходить однозначного розв'язання. Постійне повернення до поезії усвідомлюється героїнею як своєрідний протест системі, бунт у внутрішньому світі. У такому контексті протесту, на думку Л. Тарнашинської, “мова може йти про людину, котра робить *свідомий вибір*, маючи досить міцні й ґрунтовні світоглядні засади, точку опертя, не орієнтовану на існуючі загальноприйняті суспільні й моральні вартості, котра або абстрагується від зовнішнього світу, знаходячи втіху й покликання у самозреченні <...>, або чинить відвертий спротив існуючій системі” (виділення автора – І. С.) [13, 228]. Утома від щоденної роботи не дозволяє героїні побути на самоті з собою, розкрити свій внутрішній світ для створення нової дійсності у віршах (“Похилені утоми плечі”). Її комплекси (бо вважає себе невігласом) не дозволяють творчому переосмисленню образів, отже, вона не реалізується як поетка.

Відмінний від попереднього підхід до конфлікту роботи і сім'ї відтворено у вірші “Діалектика настрою”. Модифікація концепту роботи відбувається від осягнення життєвого обов'язку як віддушини, порятунку ліричною героїнею. Дееволюція мікрообразу сім'ї призводить до зміни жіночих пріоритетів, коли єдиним порятунком від домашніх негараздів стає розрада в роботі. Еліптичні форми вислову думки в цій поезії виражають грайливий настрій, що підкреслює стан героїні: “Так день промине – / мені ніколи! / Вона ж не марна – / турботонька! / Вона рятівна – / роботонька!”, “Долаю не гріх – / болю полечко” [5, 223]. Аналогічне трактування роботи як порятунку простежується і в поезіях “Суворий смисл самотньої вечері”, “Робота моря”.

Психологічна колізія героїні починається із закінченням часу роботи і початком часу творчості. Оскільки творчість є виявом не раціонального, а чуттєвого начала, то емоційний стан героїні акумулюється у творчості. У звертанні до Музи – міфологічній представниці поезії – героїня жаліється на холодну ніч, що є антиподом домашнього затишку і тепла коханого. Подекуди мистецтво постає більш тривалим явищем, ніж почуття (поезія “Ну, от і все. Була любов – лишився

вірш”). Саркастично звучать слова про те, що жінкам “молодим так тяжко думати / ну аж ніяк не личить!”, що є алюзією на несприйняття жіночого інтелекту в суспільстві [5, 256]. Розум ліричної героїні, яка в поезії С. Йовенко постійно апелює до інтелектуалізму, часто стає причиною переваги кар’єрної реалізації над родинною, як і надто “розумного” ставлення до життя, внаслідок чого опозиція між побутовою і творчою сферами посилюється (поезія “Забагато розуму”):

Забагато розуму.
Забагато.
Є простіші й лагідніші
дівчата [5, 274].

Поезія для ліричної героїні С. Йовенко є не лише засобом втілення рефлексії, але й способом підбадьорення у важку хвилину, зокрема під час хвороби. У поезії “Вірш на честь моїх лікарів і третьої пневмонії в спеку” втілено трансформований в авторській свідомості життєвий досвід С. Йовенко, яка часто потрапляла до лікарні, що засвідчено в інтерв’ю “Туга за досконалістю”, статті “Кілька зауважень до бібліографії чорнобильської теми. Про інерцію колишніх курйозів і небажані пошуки ворога”. Героїня-поетка висловлює своє творче кредо: “Справжній поет, вмираючи достойно, / лишив би світу справжній плач прощальний / “На смерть філолога”! / Мене це збадьорило” [5, 516]. Авторська художня дійсність, розгорнута за допомогою образів “компрес на лобі”, “ртуті істерична ненормальність”, термометр, гостре повітря, перетинається з життям героїні, яка вдало долає буденність хвороби своїм поетичним словом.

Програмні для С. Йовенко рядки “Усе минуще. Спадкоємна в світі / одна лиш біографія – / любові” вивищують любов і родину в авторському художньому світі. Проминальність життя, наприкінці якого мистецтво віршування поступається людським почуттям, змушує ліричне “я” запитати: “чи це не марна справа для поета?” [5, 428]. Авторське комбінування мотивів творчості з інтимною сферою життя героїні створює магічний образ перекладача, що легко читає книги і людські душі (поезія “Мистецтво перекладу”). Використання омонімічних засобів репрезентує неповторний, упізнаваний стиль С. Йовенко:

Перекладала листи з шухлядок,
перекладала спогади з жалем,
з польської вірші перекладала
і мову стрічних – на мову серця [5, 231].

Змістовою домінантою слова “поетка” часто стає патріотичність (“Начерки дожовтневих портретів мисткинь України”, “...і сучасниці”). Онтологічна площина ліричної героїні, її “талант, як вчинок, слово, що є дія, палахкотить у полум’ї знамен” [5, 34]. Згадуючи історію України, вона переймається болем за “море принижень”, безправ’я жінки-митця у ХХ столітті і на початку ХХІ. Аналізуючи її поезію, Є. Прісовський зауважував: “В щиро задушевну, по-жіночому, по-материнськи ліричну форму поезії Світлана Йовенко вміє вливати глибоко громадянську, навіть по-чоловічому сувору ідею. Треба виховувати людину нещадною правдою життя, бо не проживеш увесь вік при березі” [9, 163]. Ліричному “я” С. Йовенко

імпонують волелюбні, непокірні жіночі образи як уособлення таланту, що ставав засобом боротьби, особистої чи загальнонародної:

Я не про тих солодких поетес,
Чий зітхання повнили альбоми,
Чий шепіт-шерех полонив салони,
Чий, велемовний, лився до небес
Що не альков – то млосний зойк “на спомин”!

Я не про тих солодких поетес... (виділення автора – І. С.) [5, 34].

“Потреба правди” в поезії є органічною потребою героїні-поетки (“Коли втомились кучеряві вруна”). Вона торкається дискурсу національної долі української поезії, коли зображення правди дорівнює відступництву, а написання віршів тягне за собою ув’язнення, заслання чи смерть. Написання “благополучних віршів” за часів цензури і свободи слова з гіркотою усвідомлюється поеткою як навмисне відвертання уваги митців до людських проблем: “Ми пишем так, ніби не сталося нічого / з часів Миколи Джері, / і 20 мільонів не зітліло у попелі” [5, 52]. У вірші “Поети й поетки –” С. Йовенко акцентує на спотворенні почуття прекрасного в молодих поетів, які “слово Смерть / вживають нарівні / зі словами клозетної естетики” [5, 504]. Устами ліричної героїні виражено трансформацію авторської свідомості С. Йовенко, яка, окрім творчої ниви, з 1977 року працювала завідувачем відділу роботи з молодими авторами, відділом поезії та критики. Але “цей ліричний двійник, ця жива особистість поета зовсім не є емпіричною, біографічною особистістю, узятою у всій протирічній повноті і хаотичності своїх виявів. Ні, реальна особистість є в той же час “ідеальною” особистістю, ідеальним змістом, відволіченим від <...> життєвого досвіду”, – робить висновок Л. Гінзбург, досліджуючи образ ліричного героя [2, 151]. Викривальними означеннями характеризується вірш “До Віслави Шимборської”, який, за словами С. Йовенко, було додано до її “листа у Краків Віславі Шимборській з приводу ідеологічної цензури в Україні” [5, 93]. Сміслові наповнення перших рядків є гірко-іронічним: “Пані Віславо, жінки у мистецтві не є. / Ну хіба що... нобелівські лауреати” [5, 92]. Текст поезії репрезентує історичну парадигму нерівноправ’я жінок у мистецтві і біографічний досвід С. Йовенко як поетки, що ліг в основу сповіді ліричної героїні. Це засвідчує еволюцію концепції жінка-митець у поезії С. Йовенко, що розвивалася від зображення зовнішнього рівня конфлікту побуту і творчості (творчість і щоденна робота) до глибоко інтимізованого конфлікту свідомості ліричної героїні.

У різних ракурсах проблематику “жінка-поет” розглядали різні поетки, починаючи від Лесі Українки до представниць 60–80-х років ХХ століття Л. Костенко, І. Жиленко, Н. Нікуліної. До концепції розриву між творчістю і побутом С. Йовенко близька проблема земного і небесного в поезії Ганни Світличної. Органічна причетність ліричної героїні Г. Світличної до усього земного, людей, саду конфліктує з її покликом як поетки, змушує відчувати обов’язок перед ненародженими віршами: “Було б так радісно нести / Цю світлу до землі причетність, / Коли б не відчайдушна злетність, / Не вічний поклик висоти” [5, 173]. Конфлікт побуту і творчості в поезіях Г. Світличної реалізується не так динамічно і яскраво, як у С. Йовенко, він

еволюціонує до конфлікту між побутом (повсякденним, одноманітним, сумним життям) і відпочинком (віршами, натхненням):

“Мала програма” героїні С. Йовенко полягає в самоствердженні в жорсткому світі, що досягає апогею у своєрідній трансформації ліричного “я” від палкого діяча до зневаженого і байдужого індивіда:

Від розмов “лі-те-ра-тур-них”
від пліток метких столичних,
і бетонних, і ажурних,
від суєт астрономічних –
викохай в собі жало
Щоб було [5, 112].

Такий тип не характерний для ліричної героїні С. Йовенко, що знаходить своє підтвердження в поезії “Потерпи, дорогий”, де “я” характеризується як “беззахисне й довірливе”, “нелукаве і простодушне” [5, 202]. Лише закохана героїня у своїй відвертості показує коханому справжню себе. До зовнішнього світу звернені її “панцир службових клопотів, / маскарадні лахміття років, / де холодні блискітки слів / удають гордовиту зверхність” [5, 202]. Отже, різні сфери буття зумовлюють трансформацію героїні і небезпеку переплутати образи, тим самим порушивши гармонію розподілу її ролей.

Отже, концепція жінка-митець у поезії С. Йовенко розгорнута на рівні конфлікту побуту і творчості за допомогою образів жінки-музи, патріотки, іпостасі яких несумісні з побутом, але є потужними творчими домінантами. Намагаючись знайти гармонію між господарською сферою і поезією, лірична героїня надає перевагу то роботі, яка є своєрідним порятунком від творчого і сімейного клопоту, то творчості, в яку сублімує проблеми. Елегійність і чутливість героїні переважають над жорсткими діловими якостями, які вона намагається виховати в собі.

Література

1. Волинчук П. Від першої добірки до першої книжки (“Голубе полум’я”) / П. Волинчук // Літературна Україна. – 1969. – 4 листопада.
2. Гинзбург Л. Я. О лирике / Л. Я. Гинзбург. – М. : Интрада, 1997. – 414 с.
3. Йовенко С., Таран Л. Туга за досконалістю: діалог двох поетес / С. Йовенко, Л. Таран // Літературна Україна. – 1991. – 18 березня.
4. Йовенко С. Кілька зауважень до бібліографії чорнобильської теми: про інерцію колишніх курйозів і небажані пошуки ворога : [післямова до повісті С. Йовенко “Жінка у зоні”] / С. Йовенко // Вітчизна. – 1996. – № 4–5. – С. 68–70.
5. Йовенко С. Любов і смерть / С. Йовенко. – К. : Ярославів Вал, 2010. – 720 с.
6. Костенко Л. Маруся Чурай / Л. Костенко. – К. : Веселка, 1990. – 159 с.
7. Кулакевич Л. Концепція світу і людини в системі художніх координат ліричної та епічної творчості Світлани Йовенко : [монографія] / Л. Кулакевич. – Д. : СПД Маковецький Ю. В., 2008. – 190 с.
8. Мовчан П. Шляхи становлення (“Обличчя вітру”) / М. Мовчан // Прапор. – 1976. – № 8. – С. 105–106.
9. Прісовський Є. Лірика душі, доби героїка / Є. Прісовський. – К. : Радянський письменник, 1983. – 230 с.
10. Світлична Г. І буде лет : вибране / Г. Світлична. – К. : Молодь, 1989. – 320 с.

11. Суровцев Ю. Мир души человеческой / Ю. Суровцев // Новый мир. – 1978. – № 4. – С. 287–303.
12. Таран Л. Синтез буття (“Міст через осінь”) / Л. Таран // Жовтень. – 1982. – № 3. – С. 111–113.
13. Тарнашинська Л. Презумпція доцільності: абрис сучасності літературознавчої концептології / Л. Тарнашинська. – К. : Києво-Могилянська академія, 2008. – 534 с.
14. Шарварок О. “Гостріше бачити мир і світ” : [рец. на зб. “Діалог”] / О. Шарварок // Літературна Україна. – 1978. – 18 липня.

Анотація

У статті проаналізовано поезії збірки вибраного “Любов і Смерть” С. Йовенко з метою розширення проблематики образу жінки-митця. Презентовано конфлікт побутової і творчої сфер ліричного “я”, що розгортається на рівні несумісності жінки-поетки, жінки-музи з господарськими обов’язками. Така неможливість існування поряд зі звичайними людьми змушує героїню до постійного вибору. Розглядаються окремі модифікації концептів роботи і творчості.

Ключові слова: образ, жінка-митець, мотив, антитеза, конфлікт.

Аннотация

В статье проанализировано поэзии сборника “Любовь и Смерть” С. Йовенко с целью расширения проблематики образа женщины-художника. Представлено конфликт бытовой и творческой сфер лирического “я”, что разворачивается на уровне несовместимости женщины-поэтессы, женщины-музы с хозяйственными обязанностями. Такая невозможность существования рядом с обычными людьми принуждает героиню к постоянному выбору. Рассматриваются отдельные модификации концептов работы и творчества.

Ключевые слова: образ, женщина-художник, мотив, антитеза, конфликт.

Summary

In an article was analyzed collection selected poems “Love and Death” of S. Yovenko to expand problem of image of the woman-artist. Was presented a conflict between household and creative spheres of the lyric “I”, that takes place at the level of incompatibility of woman poetess, woman muse with household duties. This impossibility to exist along with ordinary people forces the heroine to a permanent choice. Was considered some modifications of concepts of work and creativity.

Keywords: image, woman-artist, motive, antithesis, conflict.

УДК 82.01

Семків Р. А.,

кандидат філологічних наук,
Національний університет
“Києво-Могилянська Академія”

ПОЕТИКА КОМІЧНОГО У ПОЕЗІЇ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Художні тексти, котрі перебувають від читача на значній часовій відстані, потребують перепрочитання та оновлених інтерпретацій. Це не означає, що ми маємо закреслити й заперечити всі попередні тлумачення, натомість, варто, з одного боку, запропонувати нові підходи, нові точки зору на вже відомий текстуальний матеріал, з іншого – адаптувати наявні інтерпретації до уявлень, свідомості, мови, навіть академічного стилю сьогодення.

Твори Тараса Шевченка, що, безперечно, формують центр національного літературного канону, викликають особливе зацікавлення дослідників, адже оновлення їх тлумачення життєво важливе як для національної школи зокрема,